

Gewijzigd voorstel voor richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot tweede wijziging van Richtlijn 89/655/EEG betreffende minimumvoorschriften inzake veiligheid en gezondheid bij het gebruik door werknemers van arbeidsmiddelen op de arbeidsplaats (2e bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16 van Richtlijn 89/391/EEG)

(2001/C 62 E/06)

(Voor de EER relevante tekst)

COM(2000) 648 def. — 1998/0327(COD)

(Door de Commissie overeenkomstig artikel 250, lid 2, van het EG-Verdrag ingediend op 11 oktober 2000)

OORSPRONKELIJK VOORSTEL

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 118A,

Gezien het voorstel van de Commissie, opgesteld na raadpleging van het Raadgevend Comité voor de veiligheid, de hygiëne en de gezondheidsbescherming op de arbeidsplaats,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité ⁽¹⁾,

Volgens de procedure van artikel 189C van het Verdrag in samenwerking met het Europees Parlement,

(1) Overwegende dat in artikel 118 A van het Verdrag is bepaald dat de Raad door middel van richtlijnen minimumvoorschriften vaststelt om de verbetering van met name het arbeidsmilieu te bevorderen, teneinde een hogere graad van bescherming van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers te waarborgen;

(2) Overwegende dat volgens dat artikel in deze richtlijnen wordt vermeden zodanige administratieve, financiële en juridische verplichtingen op te leggen dat zij oprichting en ontwikkeling van kleine en middelgrote ondernemingen zouden kunnen hinderen;

(3) Overwegende dat de naleving van de bepalingen die een hogere graad van veiligheid en gezondheid bij het gebruik van ter beschikking gestelde arbeidsmiddelen voor tijdelijke werkzaamheden op hoogte kunnen garanderen, nodig is voor het waarborgen van de veiligheid en gezondheid van de werknemers;

GEWIJZIGD VOORSTEL

Ongewijzigd

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 137, lid 2,

Ongewijzigd

Na raadpleging van het Comité van de Regio's ⁽²⁾

Volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) In artikel 137, lid 2, van het Verdrag is bepaald dat de Raad door middel van richtlijnen minimumvoorschriften kan vaststellen om de verbetering van met name het arbeidsmilieu te bevorderen, teneinde een hogere graad van bescherming van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers te waarborgen.

(2) Volgens dat artikel wordt in deze richtlijnen vermeden zodanige administratieve, financiële en juridische verplichtingen op te leggen dat zij oprichting en ontwikkeling van kleine en middelgrote ondernemingen zouden kunnen hinderen.

(3) De naleving van de bepalingen die een hogere graad van veiligheid en gezondheid bij het gebruik van ter beschikking gestelde arbeidsmiddelen voor tijdelijke werkzaamheden op hoogte kunnen garanderen, is nodig voor het waarborgen van de veiligheid en gezondheid van de werknemers.

⁽¹⁾ PB C 138 van 18.5.1999, blz. 30.

⁽²⁾ Het Comité van de Regio's heeft in zijn brief van 23 november 1999 meegedeeld dat het geen advies zou uitbrengen over dit voorstel voor een richtlijn.

OORSPRONKELIJK VOORSTEL

- (4) Overwegende dat de uit hoofde van artikel 118 A van het Verdrag vastgestelde bepalingen geen belemmering vormen voor het handhaven en vaststellen, door elke lidstaat, van maatregelen voor een verdere verbetering van de arbeidsomstandigheden die met het Verdrag verenigbaar zijn;
- (5) Overwegende dat werknemers bij werkzaamheden op hoogte kunnen worden blootgesteld aan bijzonder grote risico's voor hun gezondheid en veiligheid, met name de risico's van vallen van hoogte en van ernstige arbeidsongevallen;
- (6) Overwegende dat de werkgever die voornemens is tijdelijke werkzaamheden op hoogte uit te voeren, daarvoor arbeidsmiddelen dient te kiezen die voldoende bescherming tegen de risico's van vallen van hoogte bieden;
- (8) Overwegende dat ladders en steigers de arbeidsmiddelen zijn die het vaakst gebruikt worden om werkzaamheden op hoogte uit te voeren; dat daarom de veiligheid en gezondheid van de werknemers die dit soort werkzaamheden verrichten in hoge mate afhangen van een correct gebruik van deze arbeidsmiddelen; dat derhalve dient te worden vastgelegd hoe deze arbeidsmiddelen door de werknemers zo veilig mogelijk kunnen worden gebruikt;
- (9) Overwegende dat deze richtlijn het geschiktste middel is om de nagestreefde doelstellingen te verwezenlijken en niet verder gaat dan wat nodig is om die doelstellingen te bereiken;
- (10) Overwegende dat deze richtlijn een concrete bijdrage is aan de verwezenlijking van de sociale dimensie van de interne markt,

HEBBEN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

AFDELING I

Artikel 1

De tekst in de bijlage bij deze richtlijn wordt toegevoegd aan bijlage II bij Richtlijn 89/655/EEG.

GEWIJZIGD VOORSTEL

- (4) De uit hoofde van artikel 137, lid 2, van het Verdrag vastgestelde bepalingen vormen geen belemmering voor het handhaven en vaststellen, door elke lidstaat, van maatregelen voor een verdere verbetering van de arbeidsomstandigheden die met het Verdrag verenigbaar zijn.
- (5) Werknemers kunnen bij werkzaamheden op hoogte worden blootgesteld aan bijzonder grote risico's voor hun gezondheid en veiligheid, met name de risico's van vallen van hoogte en van ernstige arbeidsongevallen die verantwoordelijk zijn voor de hoge ongevalle- en in het bijzonder dodelijke ongevallencijfers.
- (6) De werkgever die voornemens is tijdelijke werkzaamheden op hoogte uit te voeren, moet daarvoor arbeidsmiddelen kiezen die voldoende bescherming tegen de risico's van vallen van hoogte bieden.
- (7) Zelfstandige ondernemers of werkgevers die zelf een beroepsactiviteit uitoefenen of persoonlijk gebruikmaken van arbeidsmiddelen die bedoeld zijn voor het uitvoeren van tijdelijke werkzaamheden op hoogte kunnen invloed hebben op de veiligheid en gezondheid van de werknemers; bijgevolg moet een oplossing worden gezocht voor alle personen die belast zijn met de voorbereiding, uitvoering of voltooiing van tijdelijke werkzaamheden op hoogte.
- (8) Ladders en steigers zijn de arbeidsmiddelen die het vaakst gebruikt worden om werkzaamheden op hoogte uit te voeren; daarom hangen de veiligheid en gezondheid van de werknemers die dit soort werkzaamheden verrichten in hoge mate af van een correct gebruik van deze arbeidsmiddelen; er moet worden vastgelegd hoe deze arbeidsmiddelen door de werknemers zo veilig mogelijk kunnen worden gebruikt; daarom is een adequate specifieke opleiding van de werknemers van groot belang.
- (9) Deze richtlijn is het geschiktste middel om de nagestreefde doelstellingen te verwezenlijken en gaat niet verder dan wat nodig is om die doelstellingen te bereiken.
- (10) Deze richtlijn is een concrete bijdrage aan de verwezenlijking van de sociale dimensie van de interne markt,

Ongewijzigd

OORSPRONKELIJK VOORSTEL

GEWIJZIGD VOORSTEL

Artikel 2

Slotbepalingen

1. De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk ... aan deze richtlijn te voldoen (drie jaar na de vaststelling ervan). Zij stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis.

2. Wanneer de lidstaten deze bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen naar de onderhavige richtlijn verwezen of wordt hiernaar verwezen bij de officiële bekendmaking van die bepalingen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

3. De lidstaten delen de Commissie de tekst van de bepalingen van intern recht mede die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied reeds hebben vastgesteld of vaststellen.

Artikel 3

Deze richtlijn treedt in werking op de 20e dag van na haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

Artikel 4

Ongewijzigd

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

BIJLAGE

3.2.8. Werkzaamheden waarbij een risico op vallen van hoogte bestaat, mogen slechts in bijzondere, gerechtvaardigde gevallen worden uitgevoerd op arbeidsmiddelen voor het hijsen/heffen van niet-geleide lasten. In dat geval moeten de werknemers worden beschermd door persoonlijke valbeveiligingsmiddelen.

4. **Bepalingen betreffende het gebruik van ter beschikking gestelde arbeidsmiddelen voor tijdelijke werkzaamheden op hoogte**

4.1. *Algemeenheden*

4.1.1. Indien in toepassing van artikel 6 van Richtlijn 89/391/EEG en artikel 3 van deze richtlijn tijdelijke werkzaamheden op hoogte niet volkomen veilig en onder aanvaardbare ergonomische omstandigheden op een daartoe geschikte werkvloer kunnen worden uitgevoerd, worden de meest geschikte arbeidsmiddelen gekozen om een voldoende mate van veiligheid tijdens het hele gebruik te waarborgen. De dimensionering van deze arbeidsmiddelen moet afgestemd zijn op de aard van de te verrichten werkzaamheden en de voorzienbare belastingen en zodanig dat er zonder gevaar verkeer kan plaatsvinden.

4.1.1. Indien in toepassing van artikel 6 van Richtlijn 89/391/EEG en artikel 3 van deze richtlijn tijdelijke werkzaamheden op hoogte niet volkomen veilig en onder aanvaardbare ergonomische omstandigheden op een daartoe geschikte werkvloer kunnen worden uitgevoerd, worden de meest geschikte arbeidsmiddelen gekozen om een zo hoog mogelijke mate van veiligheid tijdens het hele gebruik te waarborgen en te handhaven. De dimensionering van deze arbeidsmiddelen moet afgestemd zijn op de aard van de te verrichten werkzaamheden en de voorzienbare belastingen en zodanig dat er zonder gevaar verkeer kan plaatsvinden.

OORSPRONKELIJK VOORSTEL

De meest geschikte toegangsmiddelen voor tijdelijke werkplekken op hoogte worden gekozen afhankelijk van het verkeer, de te overbruggen hoogte en de gebruiksduur. Het gekozen toegangsmiddel moet de mogelijkheid van ontruiming bij dreigend gevaar bieden. Het overstappen van een toegangsmiddel op platformen, vloeren en loopbruggen en omgekeerd mag geen extra valrisico's opleveren.

- 4.1.2. Het gebruik van een ladder als werkplek op hoogte moet worden beperkt tot omstandigheden waarin het gebruik van andere, veiliger arbeidsmiddelen niet gerechtvaardigd is in verband met de korte gebruiksduur en het geringe risico.

- 4.1.3. Het gebruik van toegangs- en positioneringstechnieken met lijnen blijft beperkt tot bijzondere omstandigheden en onder de volgende voorwaarden:

- het systeem omvat ten minste twee hanglijnen, elk met een onafhankelijk bevestigingspunt;
- elk van beide hanglijnen is voorzien van een veilig falend afdaalmechanisme;
- de gereedschappen en andere toebehoren zijn met het harnas van de werknemer verbonden;
- het werk moet door ten minste twee werknemers worden uitgevoerd;
- de betrokken werknemers hebben een specifieke opleiding voor de beoogde werkzaamheden ontvangen, onder meer betreffende de reddingsprocedures.

- 4.1.4. Al naar het aan de hand van de voorgaande punten gekozen arbeidsmiddel worden de nodige voorzorgen getroffen om de daaraan verbonden risico's te beperken. Zo nodig moeten collectieve valbeveiligingen worden aangebracht. Deze valbeveiligingen moeten van een zodanig configuratie en sterkte zijn dat vallen van hoogte wordt voorkomen of een eventuele val wordt gestopt, waarbij letsel bij de werknemers zo veel mogelijk wordt voorkomen. De collectieve beveiligingen mogen alleen onderbroken worden waar zij toegang tot een trap of ladder geven.

4.2. *Specifieke bepalingen betreffende het gebruik van ladders*

- 4.2.1. Ladders moeten zodanig geplaatst worden dat hun stabiliteit tijdens het gebruik gewaarborgd is. De steunpunten van draagbare ladders moeten op een stabiele, stevige, onbeweegbare en horizontale ondergrond rusten. Hangladders, andere dan touwladders, worden stevig bevestigd, zodanig dat zij zich niet kunnen verplaatsen en dat schommelingen vermeden worden.

GEWIJZIGD VOORSTEL

Ongewijzigd

- 4.1.2. Het gebruik van een ladder als werkplek op hoogte moet worden beperkt tot volgens punt 4.1.1 vastgestelde omstandigheden waarin, rekening houdend met punt 4.1.1, het gebruik van andere, veiliger arbeidsmiddelen niet gerechtvaardigd is in verband met het geringe risico en met ofwel de korte gebruiksduur, ofwel bestaande eigenschappen van de werkplek die de werkgever niet kan wijzigen.

Ongewijzigd

Schrappen

- het werk moet correct worden geprogrammeerd en gesuperviseerd, zodat indien nodig onmiddellijk hulp kan worden verleend aan de werknemer;

Ongewijzigd

- 4.1.4. Al naar het aan de hand van de voorgaande punten gekozen arbeidsmiddelen worden de nodige voorzorgen getroffen om de daaraan verbonden risico's tot een minimum te beperken. Zo nodig moeten collectieve valbeveiligingen worden aangebracht. Deze valbeveiligingen moeten van een zodanig configuratie en sterkte zijn dat vallen van hoogte wordt voorkomen of een eventuele val wordt gestopt, waarbij letsel bij de werknemers zo veel mogelijk wordt voorkomen. De collectieve valbeveiligingen mogen alleen onderbroken worden waar zij toegang tot een trap of ladder geven.

Ongewijzigd

- 4.2.1. Ladders moeten zodanig geplaatst worden dat hun stabiliteit tijdens het gebruik gewaarborgd is. De steunpunten van draagbare ladders moeten op een stabiele, stevige, voldoende grote en onbeweegbare ondergrond rusten, zodat de sporten horizontaal blijven. Hangladders worden stevig vastgemaakt, met uitzondering van touwladders zodanig dat zij zich niet kunnen verplaatsen en dat schommelingen vermeden worden.

OORSPRONKELIJK VOORSTEL

4.2.2. Wegglijden van de voet van draagbare ladders moet vóór ingebruikneming worden tegengegaan door de boven- of onderkant van de ladderbomen vast te zetten, of door middel van een antislipinrichting of andere, even doeltreffende oplossing. Meerdere ladders moeten zodanig gebruikt worden dat de verschillende delen niet ten opzichte van elkaar kunnen bewegen. Beweegbare ladders moeten vastgezet worden voordat zij worden betreden.

4.2.3. Een ladder moet zodanig worden gebruikt dat de werknemers steeds veilige steun en houvast hebben.

4.3. **Specifieke bepalingen betreffende het gebruik van steigers**

4.3.1. Wanneer voor de gekozen steiger geen berekening beschikbaar is of de te gebruiken configuraties niet in de berekening voorkomen, moet een stabiliteitsberekening worden uitgevoerd.

4.3.2. Afhankelijk van de complexiteit van de gekozen steiger moet een montage-, gebruiks- en demontageschema opgesteld worden. Dit schema kan de vorm van een algemeen standaardschema hebben, aangevuld met specifieke punten met betrekking tot het type steiger in kwestie.

4.3.3. De ondersteuning van een steiger moeten worden beveiligd tegen wegglijden, hetzij door bevestiging aan het steunvlak, hetzij door een antislipinrichting of een andere, even doeltreffende oplossing. Rolsteigers moeten voorzien zijn van een inrichting die voorkomt dat zij ongewild bewegen wanneer zij gebruiksklaar zijn. Tijdens de werkzaamheden op hoogte moet deze inrichting in werking zijn.

4.3.4. De afmetingen van de vloeren van een steiger moeten aan de aard van de te verrichten werkzaamheden aangepast zijn en zodanig dat hierover zonder gevaar verkeer kan plaatsvinden. Zij moeten van zodanige dikte zijn dat zij, gelet op de afstand tussen twee steunpunten en de te dragen lasten, volledige veiligheid bieden. De vloeren van steigers moeten zodanig gemonteerd zijn dat hun onderdelen bij normaal gebruik niet bewegen. Tussen de onderdelen van de vloeren en de verticale collectieve beveiligingen mogen geen gevaarlijke openingen voorkomen.

4.3.5. Als bepaalde gedeelten van een steiger niet gebruiksklaar zijn, met name tijdens de opbouw, afbraak of ombouw, worden deze gedeelten gemarkeerd met gevaarstekens en behoorlijk afgebakend door materiële elementen die de toegang tot de gevarenzone beletten, overeenkomstig de nationale voorschriften ter omzetting van Richtlijn 92/58/EEG.

GEWIJZIGD VOORSTEL

4.2.2. Wegglijden van de voet van draagbare ladders moet tijdens het gebruik worden tegengegaan door de boven- of onderkant van de ladderbomen vast te zetten, of door middel van een antislipinrichting of andere, even doeltreffende oplossing. Toegangsladders moeten hoog genoeg zijn om voldoende ver boven de te bereiken werkplek uit te steken. Ladders die zijn samengesteld uit verschillende delen die in elkaar kunnen worden gezet en uitschuifbare ladders moeten zodanig gebruikt worden dat de verschillende delen niet ten opzichte van elkaar kunnen bewegen. Beweegbare ladders moeten vastgezet worden voordat zij worden betreden.

4.2.3. Een ladder moet zodanig worden gebruikt dat de werknemers steeds veilige steun en houvast hebben. In het bijzonder als op een ladder een last met de hand moet worden gedragen, mag dit een veilig houvast niet verhinderen.

Ongewijzigd

4.3.2. Afhankelijk van de complexiteit van de gekozen steiger moet door een bevoegd persoon een montage-, gebruiks- en demontageschema opgesteld worden. Dit schema kan de vorm van een algemeen standaardschema hebben, aangevuld met specifieke punten met betrekking tot het type steiger in kwestie.

4.3.3. De ondersteuning van een steiger moeten worden beveiligd tegen wegglijden, hetzij door bevestiging aan het steunvlak, hetzij door een antislipinrichting of een andere, even doeltreffende oplossing en het steunvlak moet voldoende draagkracht bezitten. Steigers moeten worden geschoord om te voorkomen dat ze bewegen. Rolsteigers moeten voorzien zijn van een inrichting die voorkomt dat zij ongewild bewegen wanneer zij gebruiksklaar zijn. Deze inrichting moet in werking zijn voordat iemand de steiger betreedt.

4.3.4. De afmetingen, de vorm en de schikking van de vloeren van een steiger moeten aan de aard van de te verrichten werkzaamheden zijn aangepast en op de te dragen lasten zijn afgestemd en zodanig dat hierop veilig kan worden gewerkt en veilig verkeer kan plaatsvinden. Zij moeten van zodanige dikte zijn dat zij, gelet op de afstand tussen twee steunpunten en de te dragen lasten, volledige veiligheid bieden. De vloeren van steigers moeten zodanig gemonteerd zijn dat hun onderdelen bij normaal gebruik niet bewegen. Tussen de onderdelen van de vloeren en de verticale collectieve valbeveiligingen mogen geen gevaarlijke openingen voorkomen.

Ongewijzigd

OORSPRONKELIJK VOORSTEL

4.3.6. Steigers mogen alleen opgebouwd, afgebroken of ingrijpend veranderd worden onder leiding van een bevoegd persoon en door werknemers die voor dit soort werkzaamheden opgeleid zijn. Deze opleiding dient te omvatten: het interpreteren van het montage- en demontageschema, het veilig opbouwen, afbreken of ombouwen van de betreffende steiger, de preventie van de risico's van vallen van hoogte of vallende voorwerpen, veranderende weersomstandigheden, belastingsfactoren en ieder ander risico dat deze werkzaamheden met zich kunnen brengen. De bevoegde persoon en de betrokken werknemers beschikken tijdens de werkzaamheden over het in punt 4.3.2 bedoelde montage- en demontageschema.

4.3.7. Wanneer de uitvoering van speciale werkzaamheden vereist dat een collectieve valbeveiliging tijdelijk wordt verwijderd, moet er worden gezorgd voor doeltreffende vervangende voorzieningen.

GEWIJZIGD VOORSTEL

4.3.6. Steigers mogen alleen opgebouwd, afgebroken of ingrijpend veranderd worden onder leiding van een bevoegd persoon en door werknemers die overeenkomstig de bepalingen van artikel 7 voor de uit te voeren handelingen een adequate specifieke opleiding hebben gekregen, met name met betrekking tot het begrip van het montage-, demontage- of ombouwschema van de betreffende steiger, het veilig opbouwen, afbreken of ombouwen van de betreffende steiger, de maatregelen ter preventie van de risico's van vallen van hoogte of vallende voorwerpen, de veiligheidsmaatregelen in geval van veranderende weersomstandigheden die een nadelige invloed hebben op de veiligheid van de betreffende steiger, de voorwaarden inzake toelaatbare belasting en ieder ander risico dat de bovengenoemde montage-, demontage- en ombouwwerkzaamheden met zich kunnen brengen. De bevoegde persoon en de betrokken werknemers beschikken tijdens de werkzaamheden over het in punt 4.3.2 bedoelde montage- en demontageschema.

4.3.7. Wanneer de uitvoering van speciale werkzaamheden vereist dat een collectieve valbeveiliging tijdelijk wordt verwijderd, moet er worden gezorgd voor doeltreffende vervangende voorzieningen. De werkzaamheden mogen niet worden uitgevoerd zolang deze vervangende voorzieningen niet zijn getroffen. Na de definitieve of tijdelijke beëindiging van de speciale werkzaamheden worden de collectieve valbeveiligingen weer aangebracht.